

European Regional Organisation of
the Fédération dentaire internationale

Sprawozdanie z Sesji Plenarnej
Europejskiej Organizacji Regionalnej
Światowej Federacji Dentystycznej (ERO-FDI)
Hongkong, dnia 30 sierpnia 2012 r.

Europejska Organizacja Regionalna Światowej Federacji Dentystycznej (ERO-FDI) jest międzynarodową organizacją lekarsko-dentystyczną działającą w strukturach Światowej Federacji Dentystycznej (FDI), skupiającą główne krajowe organizacje stomatologiczne z Europy należące do FDI (państwa z Europy wg definicji WHO, tj. z uwzględnieniem wszystkich byłych republik ZSRR oraz Izraela).

Obecnie do ERO-FDI należą organizacje z 37 państw. Naczelna Izba Lekarska jest członkiem ERO-FDI, tworząc wraz z Polskim Towarzystwem Stomatologicznym Polski Komitet Narodowy.

Sesje Plenarne ERO-FDI odbywają się dwa razy do roku – wiosną na terytorium jednego z państw europejskich, a jesienią w ramach Światowego Parlamentu Dentystycznego FDI. Polska była dotychczas raz gospodarzem wiosennej Sesji Plenarnej ERO-FDI, miało to miejsce w Warszawie w 2003 roku.

Podczas Sesji Plenarnych przyjmowane są rezolucje i stanowiska dotyczące spraw istotnych dla stomatologii, które są pomocne organizacjom członkowskim w ich działalności na poziomie krajowym.

Liczba delegatów na Sesje Plenarne z poszczególnych państw jest regulowana proporcjonalnie do liczby aktywnych zawodowo lekarzy dentystów w danym państwie. Polskiemu Komitetowi Narodowemu przysługuje możliwość delegowania 6 osób.

Uczestnikami spotkań grup roboczych oraz Sesji Plenarnych są nie tylko lekarze stomatolodzy, ale również inne osoby reprezentujące poszczególne organizacje krajowe – głównie prawnicy, socjologzy lub inni pracownicy biurowi zajmujący się współpracą międzynarodową.

Szczególną uwagę ERO-FDI poświęca kwestii zapewnienia, aby zawód lekarza dentysty był wolnym zawodem w pełnym tego znaczeniu. Większość pracy wykonywana jest w ramach poszczególnych grup roboczych, które gromadzą i analizują dane, następnie przedstawiając raport podczas sesji oraz przygotowują projekty rezolucji i stanowisk.

W ramach obrad Światowego Parlamentu Stomatologicznego (World Dental Parliament), któremu towarzyszy Coroczny Światowy Kongres Dentystycznym FDI, w dniu 30 sierpnia 2012 r. w Hongkongu odbyła się druga tegoroczna Sesja Plenarna ERO.

Naczelna Izba Lekarska była reprezentowana przez dr Annę Lellę (pełniącą jednocześnie funkcję Sekretarza Generalnego ERO), dr Annę Śpiątek i r. pr. Marka Szewczyńskiego.

Obrady otworzył Prezes ERO, dr Gerhard Seeberger z Włoch, a Anna Lella jako Sekretarz Generalny ERO odczytała nazwiska obecnych na Sesji delegatów, ustalono quorum.

Następnie zgromadzeni przyjęli porządek obrad. Jednogłośnie przyjęte zostało też sprawozdanie z poprzedniej Sesji Plenarnej ERO w Pradze.

Raporty członków Zarządu ERO.

Dr Seeberger poinformował o wizytach, które odbył w niedawnym okresie, m.in. o swym udziale w spotkaniu Światowego Sojuszu Zawodów Medycznych (World Health Professionals Alliance), które odbyło się 19 maja br. w Genewie – uczestniczyli w nim przedstawiciele 5 zawodów (lekarze dentyści, lekarze, farmaceuci, pielęgniarki, fizjoterapeuci).

Następnie skupił się na przedstawionym przed FDI dokumencie „Wizja roku 2020” (Vision 2020), którego jest jednym ze współautorów. Jego zdaniem dokument ten jest ważny, pomimo toczącej się dyskusji na temat jego treści oraz sposobu opracowania. Dodał, że wraz z Prezesem FDI, dr Orlando Monteiro da Silva z Portugalii, podczas prac Zespołu Roboczego zdawali sobie sprawę, że niektóre elementy wskazane w dokumencie mogą budzić wątpliwości, zwłaszcza w państwach europejskich.

Dr Philippe Rusca ze Szwajcarii, Prezydent Elekt ERO, odniósł się do problemów biura z zapewnieniem sal na dodatkowe spotkania Grup Roboczych. Dodał, że w tym roku ERO musiała pokryć koszty sali i tłumaczeń w wysokości 7 000 EUR, co jest nowością – dotychczas koszty te pokrywane były przez FDI. Dr Rusca zachęcił zgromadzonych do zgłaszaniu kandydatur na przyszłoroczne wybory na stanowiska funkcyjne ERO, podkreślając przy tym, że jest to odpowiedzialna i wymagająca zaangażowania działalność.

Dr Lella jeszcze raz podziękowała Czeskiej Izbie Lekarsko-Dentystycznej za wzorową organizację wiosennej Sesji Plenarnej w Pradze, dodając, że uzgodniona została zniżka ze strony hotelu za problemy ze sprzętem podczas obrad.

Dr Lella poinformowała o zmianach wprowadzonych w celu poprawienia wyglądu i zawartości strony internetowej ERO, wskazując, że bliższe szczegóły na ten temat przedstawi Monika Lang z sekretariatu ERO.

Następnie dr Lella przedstawiła nowy Regulamin Działania Grup Roboczych ERO (Rules of procedure of the Working Groups of ERO-FDI), który został przyjęty przez Zarząd ERO na spotkaniu w Warszawie w dniu 7 lipca br. Wyjaśniła, że podczas ostatniej Sesji Plenarnej w Pradze toczyła się dyskusja nt. funkcjonowania Grup Roboczych (m.in. ich składu, zasad odbywania spotkań, roli i zadań przewodniczących). W ślad za tą dyskusją z inicjatywy dr Lelli opracowany został projekt regulaminu, który Zarząd przyjął na mocy art. ust. 8 Konstytucji ERO uznawszy, że dokument taki powinien mieć formalny charakter. Celem tego dokumentu nie jest w żadnym razie określenie sztywnych ram proceduralnych, lecz ułatwienie prac Grup Roboczych poprzez jasne i bardziej szczegółowe określenie kwestii związanych z członkostwem w Grupach, rolą i zadaniami Przewodniczących Grup, zasadami odbywania spotkań oraz pokrywaniem kosztów związanych z działalnością Grup.

W odniesieniu do projektu stanowiska w sprawie roli techników dentystycznych w udzielaniu opieki stomatologicznej, którego była inicjatorem, dr Lella wskazała, że od lat pojawiają się informacje o różnego rodzaju działaniach organizacji zrzeszających techników, mających na celu poszerzenie zakresu uprawnień zawodowych techników dentystycznych – ostatnio miało to miejsce w formie raportu Europejskiej i Międzynarodowej Federacji Właścicieli Laboratoriów Techniczno-dentystycznych (FEPPD) przekazanego podczas corocznego spotkania w ramach projektu Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego CEN TC55. Oczywiście na ten temat wypowiadały się już liczne krajowe organizacje stomatologiczne, a także FDI, ale zdaniem dr Lelli ważne jest, aby także ERO zajęła jasne, poparte rzeczowymi argumentami stanowisko. Z tego względu zgłosiła projekt stanowiska, który będzie w dalszej części obrad omawiany i ewentualnie przyjęty.

Prof. Bedros Yavru-Sakuk z Armenii, członek Zarządu ERO, podkreślał, że stomatologia nadal niestety nie jest uznawana za istotny element zdrowia człowieka. Stomatologia znajduje się na marginesie prac WHO, chociaż powinna być w ich centrum. Rola lekarza dentyści jako lidera zespołu stomatologicznego jest coraz bardziej zagrożona. Należy tej pozycji bronić i lekarzy dentyści powinni wypowiadać się w tej sprawie jednym głosem.

Stanowisko w sprawie roli techników dentystycznych w udzielaniu opieki stomatologicznej.

Dyskusja nad projektem stanowiska rozpoczęła się od krótkiej informacji dr. Rolanda L'Herrona z Francji nt. raportu FEPPD przekazanego podczas tegorocznego spotkania w ramach projektu Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego CEN TC55, który był bezpośrednią przyczyną opracowania i zgłoszenia omawianego projektu.

W imieniu nieobecnego dr. Phillipe'a Calfona (przedstawiciela Francuskiego Stowarzyszenia Dentystycznego i ERO w pracach w ramach projektu CEN TC55, który uczestniczył w spotkaniu, podczas którego FEPPD przedstawiła swój raport i który niezwłocznie przekazał informację o jego treści Zarządowi ERO) dr L'Herron wskazał, że treść raportu FEPPD w zasadzie nie wiązała się z tematyką spotkania w ramach CEN TC55. Jednak dokument ten wskazuje kierunki działań FEPPD i jej oczekiwania, które są niekorzystne dla lekarzy dentystów, wykraczają poza kwalifikacje zawodowe techników i mogą zagrażać jakości świadczeń stomatologicznych i bezpieczeństwu pacjentów.

Dr Seeberger wskazał, że FDi w 2007 r. wyraźnie podkreśliła, iż technicy nie mogą mieć żadnych uprawnień w zakresie udzielania świadczeń pacjentom, ponieważ nie mają do tego kwalifikacji. A do tego właśnie dąży FEPPD.

Rozpoczęto dyskusję nad treścią stanowiska zaproponowaną i rozesłaną do członków ERO przez sekretarza Annę Lellę. Ogólnie zgromadzeni zgadzając się z koniecznością szybkiej odpowiedzi na dokument FEPPD zaczęli procedować nad otrzymanym materiałem w szczegółowych zapisach.

Dr Paulo Melo z Portugalii poinformował, że w Portugalii udało się doprowadzić do zamknięcia kilku pracowni technicznych naruszających prawo. Zgłosił też poprawkę do projektu, proponując, aby wskazać, że stomatologiczne wyroby wykonywane na zamówienie przez techników dentystycznych stanowią element dokładnie zaplanowanego leczenia stomatologicznego wymagającego właściwej diagnozy, do dokonania której technik dentystyczny nie posiada kwalifikacji.

W dalszej dyskusji opowiadano się za poparciem projektu, podkreślano m. in., że:

- ERO nie powinno zmiękczać swego dotychczasowego stanowiska w sprawie kwalifikacji i uprawnień techników,
- ERO powinno się wypowiadać nt. zawodów pomocniczych bardziej stanowczo niż FDI,
- nie można się zgodzić na to, aby technicy mogli pracować w jamie ustnej pacjenta,
- stomatologia jest nauką a nie rzemiosłem, a lekarz musi pozostać osobą kierującą zespołem stomatologicznym,
- należy zająć takie stanowisko także w interesie pacjentów.

Dr Susie Sanderson z Wlk. Brytanii stwierdziła, że brytyjscy dentyści w pełni popierają projekt. Dodała, że nie chciałyby zostać źle zrozumiana jej wczorajsza wypowiedź podczas Otwartego Forum, gdzie wskazała, że wzrost zadań zawodowych zawodów pomocniczych jest faktem i trzeba się z tym pogodzić. Wyjaśniła, że w żadnym razie nie opowiada się za substytucją zadań i nie wolno dopuścić do tego, żeby politycy w ramach oszczędności dopuszczali możliwość sprawowania opieki nad pacjentem przez niższy personel.

Prof. Nermin Yamalik z Turcji dodała, że bardzo się cieszy, że sprawa ta wypłynęła na forum, ponieważ w jej kraju mają z tym duży problem i zdecydowanie popiera wszelkie działania zmierzające do jej uregulowania. Zaznaczyła, że należy zdawać sobie sprawę, że pieniądze oszczędzone dzisiaj na jakości opieki są krótkoterminowe i w przyszłości spowodują wzrost kosztów leczenia pacjentów przyjmowanych przez

techników.

Wskazywano także, że należy w tej sprawie wywierać nacisk na polityków, przyjęte stanowisko należy wykorzystać u siebie w kraju, ponieważ to władze krajowe określają uprawnienia zawodowe. Podkreślano przy tym, że jednym z głównych argumentów na rzecz poszerzenia uprawnień zawodowych zawodów pomocniczych jest obniżenie kosztów opieki, a nie jest to wcale prawdą – badania przeprowadzone w Kanadzie wykazały, że technicy dentyści proponowali takie same stawki.

Do projektu zaproponowano kilka drobnych poprawek. M.in. dr Seeberger zaproponował, aby posługiwać się w treści stanowiska pojęciem laboratoryjni technicy dentyści (dental laboratory technicians) zamiast technicy dentyści.

Odnosnie tej propozycji M. Szewczyński zwrócił uwagę, że przede wszystkim stanowisko powinno posługiwać się jednolitą terminologią oraz że pojęcie technik dentyści jest bardziej ogólne i jego zdaniem bardziej właściwe. Dodał, że przekładając stanowisko na inne języki można będzie dopasować terminologię do warunków i prawodawstwa danego państwa. Poparli to zdanie przedstawiciele Austriackiej Izby Lekarskiej – ich zdaniem używanie terminu laboratoryjni technicy dentyści wskazywałoby na to, że ERO zgadza się z faktem, że w niektórych państwach istnieją różne kategorie techników, a niektórzy z nich mają szersze uprawnienia zawodowe. Ostatecznie ustalono, że termin technik dentyści jest odpowiedni.

Inną kwestią, która wzbudziła dyskusję, było to, czy technik dentyści jest członkiem zespołu stomatologicznego czy nie. Po wymianie przeciwstawnych poglądów uzgodniono odpowiednią poprawkę w tekście projektu.

Po krótkiej przerwie na właściwe zredagowanie proponowanych zmian i uzupełnienie treści projektu, delegaci przyjęli jednogłośnie stanowisko.

Monika Lang z sekretariatu ERO omówiła prace nad poprawą strony internetowej ERO, m.in. podjęcie współpracy z nowym webmasterem (osobą zajmującą się projektowaniem, szatą graficzną oraz aktualizacją strony internetowej).

Raporty z działalności Grup Roboczych ERO.

Z uwagi na nieobecność prof. Denis Bourgeois z Francji, Przewodniczącego Grupy Roboczej ds. Prewencji, dr Rusca poinformował, że rozesłane zostały niedawno dodatkowe kwestionariusze do specjalistów z zakresu kardiologii oraz diabetologii, wiąże się to z coraz większym zainteresowaniem powiązania chorób ogólnych ze zdrowiem jamy ustnej, występowania ich symptomów w jamie ustnej oraz możliwością sygnalizowania choroby ogólnej przez lekarzy dentyistów. Dodał, że jest to pierwszy kwestionariusz dotyczący chorób ogólnych, ale na pewno nie ostatni, bo jesteśmy silnie związani z medycyną.

Prof. Alex Mersel z Izraela, Przewodniczący Grupy ds. Edukacji, omówił działalność tej Grupy, m.in. pilotażowe studium dotyczące oceny doskonalenia zawodowego przeprowadzone w Gruzji. Omówił odpowiedzi na ankietę grupy, podkreślając że na

podstawie otrzymanych wyraźnie widać wzrost liczby państw, w których doskonalenie zawodowe jest obowiązkowe i ujęte w ramy prawne.

Prof. Nermin Yamalik z Turcji, Przewodnicząca Grupy ds. Kontaktów z Uniwersytetami, omówiła rezultaty drugiej fazy prac Grupy w zakresie ustalenia charakteru i zakresu współpracy pomiędzy krajowymi organizacjami dentystycznymi a uniwersytetami. Druga faza prac obejmowała analizę odpowiedzi na kwestionariusz dot. opinii uniwersytetów nt. współpracy z krajowymi organizacjami dentystycznymi. Na 173 rozesłane kwestionariusze otrzymano w sumie 62 odpowiedzi co stanowi ok. 35%. Z obu faz można wysnuć wniosek, że uczelnie i organizacje lekarzy dentystów mają odmienne spojrzenie na wzajemne stosunki i współpracę, wydaje się, że uczelnie są mniej zadowolone. Obie strony czują potrzebę poprawy w tym zakresie.

Dr Ernst-Jürgen Otterbach z Niemiec, Przewodniczący Grupy ds. Wolnej Praktyki Dentystycznej, przypomniał, że podczas Sesji w Pradze prosił o dodatkowe odpowiedzi na kwestionariusz dotyczący zasad ustalania w poszczególnych państwach stawek opłat za świadczenia stomatologiczne. Na podstawie otrzymanych odpowiedzi można sformułować pewne wnioski – w większości państw istnieją różnego rodzaju systemy ustalania stawek za świadczenia narzucanych lekarzom dentystom (ubezpieczeniowym), nie zawsze uwzględniające ich stanowisko. Grupa przygotowuje projekt stanowiska ERO w tej sprawie.

Ponadto dr Otterbach odniósł się do dokumentu FDI Wizja roku 2020, w jego ocenie zawarte w dokumencie tezy odnoszą się do sytuacji w państwach, w których opieka stomatologiczna jest mniej rozwinięta i utrudniony jest dostęp do niej. Dr Seeberger wskazał, w jaki sposób Zespół dochodził do takich a nie innych wniosków, które zawiera Wizja roku 2020.

Dr Elena Iwanowa z Rosji, Przewodnicząca Grupy ds. Integracji, przedstawiła dotychczasową działalność Grupy w kwestii nawiązania współpracy z organizacjami dentystycznymi Europy Wschodniej. Poinformowała o przebiegu ostatniego spotkania, na którym członkowie Grupy dyskutowali nad szkoleniem zawodowym lekarzy dentystów oraz zaproponowała kolejne spotkanie w dniu 15 listopada br. W Moskwie członków Grupy oraz Prezesów organizacji stomatologicznych z państw byłego ZSRR, które będzie kolejnym etapem działalności Grupy mającej na celu wymianę informacji i doświadczeń pomiędzy „starymi” i „nowymi” organizacjami członkowskimi ERO. Tematem przewodnim tego spotkania ma być szeroko pojęta profilaktyka.

Dr Vesna Barac-Furtinger z Chorwacji, Przewodnicząca Grupy ds. Kobiet w Stomatologii, była nieobecna z uwagi na udział w równocześnie odbywającym się Światowym Forum Stomatologicznym Kobiet, poświęcony tematyce wypalenia zawodowego.

Dr Roland L'Herron z Francji, Przewodniczący Grupy ds. Jakości, zapowiedział, że we wrześniu zostanie opracowana nowa, uproszczona wersja kwestionariusza rozesłanego w lipcu 2011 r., który dot. długości kształcenia, stażu podyplomowego, doskonalenia zawodowego, nadzoru nad praktykami, gwarancjami na usługi stomatologiczne. Jak się bowiem okazuje pierwotna wersja wydaje się być zbyt skomplikowana i stąd pojawiły się problemy z uzyskaniem odpowiedzi.

Dr Edoardo Cavalle z Włoch, Przewodniczący Grupy Roboczej ds. Zespołu Stomatologicznego, przedstawił informacje o pracach Grupy związanych z ustaleniem profilu zawodowego asystenta ds. prewencji stomatologicznej (dental prevention assistant), który miałby być członkiem zespołu stomatologicznego o kwalifikacjach na wyższym poziomie niż asystentka stomatologiczna. W lipcu br. odbyło się w Brukseli spotkanie Grupy poświęcone temu zagadnieniu.

Po przypomnieniu, że kolejną Sesję Plenarną zorganizuje w Poczdamie Niemiecka Federalna Izba Lekarsko-Dentystyczna, dr Seeberger poinformował, że chęć zorganizowania wiosennej Sesji Plenarnej w roku 2014 zgłosili przedstawiciele Gruzji i Francji.

Następnie dr Seeberger podziękował delegatom oraz tłumaczom i zakończył Sesję.

Sporządził:

Marek Szewczyński.

Załączniki:

- Porządek obrad (wersja anglojęzyczna);
- Lista delegatów (wersja anglojęzyczna);
- Stanowisko w sprawie roli techników dentystycznych w udzielaniu opieki stomatologicznej (wersja anglojęzyczna oraz przekład na język polski);
- Regulamin Grup Roboczych ERO (wersja anglojęzyczna).

FDI World Dental Federation [fr. *Federation Dentaire Internationale* (FDI)]

www.fdiworldental.org

ERO European Regional Organization of FDI

www.erodental.org

Światowa Federacja Dentystyczna FDI

jest ogólnosiwiatowym, reprezentatywnym i niezależnym głosem stomatologów.

Reprezentuje ponad milion lekarzy dentystów z blisko 200 organizacji stomatologicznych i zrzeszeń specjalistów ze 134 państw świata.